SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 189. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 3, 1990. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ЖОВТНЯ 1990 Ч. 189. РІК XCVII

ПАТРІЯРХ МСТИСЛАВ ПОЇДЕ В УКРАЇНУ

С. Бавнд Брук, Н.Дж. (Митрополича канцелярія). — Тут в понеділок, 1-го жовтня, подано офіційно до відома, що обраний в Україні Патріярхом УАПЦеркви Владика Мстислав, глава УПЦеркви в ЗСА і УАПЦ в діяспорі, отримав всі потрібні документи на поїздку в Україну.

Як відомо, раніше Москва проголосила Владику Мстислава „персона нон Ґрата" і заборонила в'їзд в Україну.

Згідно з повідомленням, Владика плянує виїхати в тижні 15-го жовтня. Його супроводитиме Архимандрит Андрій Партикевич з Бостону.

Час і місце перебування Патріярха Мстислава в Україні покищо невідомі, але відомо, що в Києві плянується формальна його інтронізація, як рівнож створення Патріяршої Ради.

Не виключається можливості поїздки Владики Мстислава в Західню Україну.

Патріярх Мстислав

М. РУДЕНКО ВИСТУПИВ У ЛЬВОВІ

Львів. — Тут у циклі „Заньківчанських вечорів", що їх влаштовує Український Драматичний Театр ім. Марії Заньковецької, відбувся літературно-мистецький вечір відомого письменника та правозахисника Миколи Руденка.

У програмі вечора — читання автором ще не опублікованих в Україні поезій, спомини про табірно-засланницьке життя, відгук на сьогочасні події в Україні та погляд „на українську перспективу".

У свою чергу зі споминами та вітаннями письменникові на львівській землі виступили його побратими про ув'язненню: Ігор Калинець, Михайло Осадчий та Вячеслав Чорновіл. Вечір провадив відомий актор Святослав Максимчук.

КУК відбув річну конференцію

Едмонтон, Альта (КУК). — Річна Конференція Конґресу Українців Канади відбулася в Едмонтоні, Альта, від 31-го серпня до 3-го вересня при участі 104 зареєстрованих делеґатів, які репрезентували складові організації, провінційні ради та відділи Конґресу Українців Канади (КУК). Конференцію відкрили президент КУК, д-р Дмитро Ціпивник і Ліда Шулякевич, голова Провінційної Ради КУК Альберти у п'ятницю увечорі, а опісля відбулося прийняття для делеґатів.

У суботу, вранці, 1-го вересня, 1990 року, приділено час на звіти. Звідомлення про діяльність Централі КУК виголосив д-р Дмитро Ціпивник. Звіт діяльности Інформаційного Бюра КУК в Оттаві виголосив адв. Нестор Войчишин, член Дорадчої Ради Інформаційного Бюра.

Присутні голови та представники провінційних рад і відділів Конґресу Українців Канади повідомили присутніх про свою діяльність від часу XVI Конґресу українців Канади, який відбувся у Вінніпезі в жовтні минулого року.

Після обіду, д-р Сергій Радчук, президент Шевченківської Фундації, і Іван Стасюк, член Ради Директорів Канадської Фундації Українських Студій, звітували про діяльність вищезгаданих фундацій. Зорянна Гайворон, співголова Комісії Століття України Канадців подала звіт про виконану діяльність і майбутню працю цієї комісії.

Увечорі відбувся урочистий бенкет і забава з нагоди 50-ліття існування Конґресу Українців Канади, на який прибуло 220 осіб, між ними Дон Мазанковський від федерального уряду і міністер багатокультурности провінційного уряду Альберти Д. Мейн та інші. Д-р Д. Ціпивник вручив заступ-

(Закінчення на стор. 4)

Писанкарка І. Старощак їде в Україну

МекКіз Рокс, Па. — У четвер, 18-го жовтня, до Львова виїжджає відома писанкарка Іванна Старощак, з МекКіз Рокс, Па. На запрошення культурно-мистецьких організацій, Об'єднання Сестрицтв та міських рад сусідніх зі Львовом міст І. Старощак даватиме лекції з стародавнього традиційного українського мистецтва — писанкарства.

В програму лекцій входитиме показ фільму з 30-літньої проробленої мисткинею праці в ділянці навчання та поширення писанкарства серед молоді в університетах, публічних школах, церковних та світсько-мистецьких організаціях Америки та серед українських поселенців у далекій Бразилії.

І. Старощак розповідатиме про історію походження старовинної писанки та її значення у сучасному церковно-християнському світі, про її популярність та високу оцінку у чужинецькому мистецькому світі.

Заплановані також практичні зайняття, на яких учасники матимуть не тільки змогу запізнатися з майстерністю, методами праці, але також користуватимуться всіма технічними засобами, які І. Старощак привезе з собою.

Мисткиня І. Старощак із захопленням очікує майбутньої подорожі в Україну, в її рідне місто Золочів, де вона також демонструватиме своє мистецтво.

ОСІННЯ ЗУСТРІЧ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Управа Українського Музею в Ню Йорку та 67-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовують в неділю, 7-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар рд., осінню зустріч, прибуток з якої піде на Будівельний Фонд Музею. В програмі зустрічі — виступ Романа Осадчука, тенор, виставки срібних виробів та ювелірних прикрас з ґалерії Юрія Антоняка та виставка творів мистця Богдана Сороки зі Львова. Даток — 75 дол. від особи. Зголошуватися слід на число телефону: (215) 247-2586.

СОВЄТСЬКА МОЛОДЬ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД СЛУЖБИ В АРМІЇ

Ню Йорк. — Покликаючись на інформації акредитованих в Москві кореспондентів і розвідки, постійний співробітник газети „Ню Йорк Сити Трібюн" Алберт Викс повідомляє, що міністерство оборони СССР в сьогоднішніх обставинах вже не може забезпечити набору молоді потрібної для поповнення рядів армії, зокрема тих вояків, які відбули вже свою службу і мали б бути звільнені.

Заступник керівника генерального штабу армії недавно признався, що в осінньому сезоні 1989 року, так звані Воєнкомати змогли відправити в армію тільки три четвертих новобранців.

В цьому році, у зв'язку з тим, що молодь у прибалтійських, закавказьких і деяких інших республіках СССР не з'являється на виклики воєнкоматів, весняний виклик в 1990 році був виконаний тільки на 26 відсотків. Тепер ситуація ще гірша, бо в багатьох республіках потворились комітети захисту вояків і комітети матерів, які домагаються, щоб їхні сини служили в армії у своїх республіках.

Навіть в Російській федерації, де дотепер процес покликання юнаків до армії не становив жодної проблеми, все більше й більше молоді відмовляються від примусової служби в армії. Як виглядає із заяви совєтських високих старшин, міністерство оборони СССР буде змушене продовжити реченець служби в армії для тих, які вже служать, або виконали свою службу. Не можна виключати, що цю справу буде розглядати Президентська рада, Рада Міністрів, а також міністерство оборони СССР. Говориться навіть про можливість частинного переходу на добровільну систему набору до армії. У військових совєтських колах позитивно оцінюють американську практику набору добровольців до армії, яка, мовляв, має чималі переваги над совєтською примусовою.

В газеті „Красная Звезда", яка віддзеркалює проблеми армії, появилась недавно стаття, автор якої доказує переваги західніх практик. Згадана газета підкреслює, що в совєтській армії далі існують сильні консервативні традиції і впливи й тому є дуже мало старшин, які підтримували б добровільну систему набору. З другої сторони, ті сили, які хочуть за всяку ціну зберегти цілість комуно-московської імперії кажуть, що новобранці з Вірменії, Прибалтики, Грузії і Середньої Азії тільки збільшують небезпеку для СССР.

Немає сумніву, — пише А. Викс, — що в совєтській армії зударяються дві різні концепції. Перша група не дуже задоволена „ліберальною" політикою Міхаїла Ґорбачова; друга, яку, до речі, репрезентує маршал Дімітрій Язов, признається, що його міністерство вже не є здібне забезпечити совєтську армію новобранцями у сто відсотках, але все ще підтримує існуючий уряд.

СТАН НАУКИ В УКРАЇНІ

Кергонксон, Н.Й. — 89-ий Відділ Союзу Українок Америки в Кергонксоні вітає гостя з України д-ра Вільгельма Фущича, професора математики і фізики, члена Академії Наук України. Гість виголосить доповідь на тему: „Перебудова і стан науки в Україні", в суботу, 13-го жовтня в год. 3-ій по полудні в церковній залі.

М. Горинь зустрівся з представниками жидівських організацій

Ню Йорк. — Газета „Новоє Русскоє Слово" надрукувала у числі з 13-го вересня довшу і об'єкитвну статтю Юрія Дулерайна під заголовком „Лідер українського 'Руху' в Ню Йорку", у якій він, між іншим, говорить також про зустріч Михайла Гориня з представниками жидівських організацій в Америці, Жидівської ліґи проти знеславлення Б'най Б'рит, Американсько-жидівського робітничого комітету, Американсько-жидівського конґресу, Коаліції за свободу совєтських жидів, Національної конференції захисту совєтських жидів.

Зустріч відбулася за закритими дверима, без участи представників преси, і всі інформації до статті Ю. Дулерайн отримав від Мартіна Винника, діючого директора Національної конференції захисту совєтських жидів. Під час інтерв'ю згаданий М. Винник заявив, що представники жидівських організацій мали змогу познайомитись із ситуацією в Україні. „Він говорив про працю Руху, який він очолює, а ми зі своєї сторони виявили нашу затурбованість долею жидівського населення в СССР, в тому числі і на Україні. Наші земляки, — говорив дальше М. Винник, — повинні мати вільну руку у вирішенні дальшої своєї долі: виїжджати до Ізраїля, на свою історичну батьківщину, або залишатися в Україні, зберігаючи свою національну і релігійну самобутність. Очевидно, мова йшла також про виявив антисемітизму в СССР. Відповіді М. Гориня про поставу Руху до цієї справи усіх нас задовільнили".

М. Горинь також закликав до спільного діялогу між українськими і жидівськими спільнотами не тільки в Україні, але в З'єднаних Стейтах Америки й інших країнах. Він згадав і про те, що недавно представники української діяспори подарували ком'ютери для новоствореної жидівської школи у Львові і цей жест вказує, що українці готові і тут застосувати засаду „чим хата багата", тобто ділитися з приятелями, мешканцями України, своїм скромним добром. „Мені хотілося би побачити, щоб така практична діяльність була двосторонньою, тобто ми повинні наблизитись одні до одних. Нам треба бути обережними у нашій діяльності. Наприклад, справа Івана Дем'янюка не повинна була обернутись в антиукраїнську гістерію. Ми не повинні ставати об'єктами КҐБ, який хоче порізнити між собою різні національні групи, а щоб іти вперед ми не конче мусимо оглядатися весь час назад, бо це дуже перешкоджає нашій співпраці", — заявив М. Горинь представникам жидівства. В кінці своєї розмови, заторкнувши перед тим ще багато інших питань, Горинь підкреслено заявив, що розв'язувати наболілі проблеми можна буде лише тоді, як „ми творитимемо свою власну українську незалежну державу".

ДИПЛОМОВИЙ: РЕЧИТАЛЬ РОМИ ХУДЬО

Ірвінгтон, Н. Дж. — Український Музичний Інститут Америки влаштовує тут в неділю, 7-го жовтня, дипломовий речиталь Роми Худьо з кляси Галі Клим. В програмі — фортепіянові твори Баха, Бетговена, Шопена, Ліста, Дебюссі, МекДавела, Бартока, Лисенка, Нижанківського і Фоменка. Концерт відбудеться в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект аве. Дохід призначений на потреби українського сиротинця в Прудентополісі, Бразилія.

Американські військові частини покидають Берлін

Берлін, Німеччина. — З огляду на те, що акт об'єднання обидвох частин Німеччини наступив у вівторок о год. 12-ій вечора, з вівтірка на середу, тобто з 2-го на 3-го жовтня, американські військові частини, які на протязі дового часу контролювали так звану американську зону у західній частині Берліну, разом з частинами Великобританії і Франції, покинуть це місто, яке може в недалекому майбутньому стане знову столицею Німеччини.

Під час символічної церемонії, яка відбулася біля будинку головної команди військ ЗСА у Західньому Берліні, американський комендант цієї частини міста ген. майор Реймонд Реддок, передав в руки західньоевропейської влади прапор та інші „клейноди" і цим актом він формально задемонстрував закінчення американської окупації міста.

Під час цієї святочної церемонії у якій брав участь також генерал французького військового контингенту Франсуа Канн і британський генерал Роберт Корбет і після зняття трьох окупаційних прапорів, на щоглу був піднятий німецький трикольоровий національний прапор, який від тепер буде символом об'єднаної Німеччини.

Виступаючі з промовами підкреслювали, що відтепер Берлін, як також ціла об'єднана Німеччина об'єдналися для зміцнення миру в Европі, цілому світі, скріплення демократії і законодавства, яке ґарантувамите кожному народові свободу й незалежність. Генерал американської армії Р. Геддок позитивно оцінив також совєтську поставу до справи об'єднання Німеччини, „бо без участи Совєтського Союзу ледви чи можна б було осягнути цю ціль", — заявив ген. Геддок.

Після того, як владу в Німеччині і рівночасно в Берліні, перебере в свої руки один уряд, осідок якого тимчасово залишається в Бонні, в Берліні залишиться тільки 700 військовиків американців з усіх 6,000 вояків.

Після парадної церемонії посадник Берліну гостив американців, британців і французів обідом і, використавши нагоду, подякував Урядові ЗСА за допомогу в часі напруги і бльокади Берліну, коли американці зорганізували так званий повітряний міст достави продуктів для західньої частини Берліну. Відповідаючи на пирвітання, подяку і запрошення залишитися ген. Р. Геддок жартома заявив, що бувають різні військові частини: одних просять залишитися, а других забиратися до дому. Присутні на обіді зрозуміли про кого йшла мова.

Крім того ціла об'єднана Німеччина готовиться до великих державних парад з участю федерального і провінційних урядів, молоді, громадських організацій і, очевидно, військових частин.

35-ЛІТТЯ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Рочестер, Н. Й. — Окружні Управи Північного і Південного Ню Йорку з Відділами в Рочестері, Баффало, Сиракюзах, Бінґгемтон, Коговз, Ютиці і Вотервліті спільно візначать тут в неділю, 21-го жовтня 35-ліття. В год. 11:30 рано відправиться в церкві св. Йосафата Свята Літургія в намірenні членок СУА, а опісля о год. 1:30 по полудні в авдиторії школи св. Йосафата буде святковий обід для членок СУА і місцевої громади. В часі обіду розважатимуть гостей діти світлички 120-го Відділу в Рочестері та членки відділів. В часі обіду відбудеться також льосування керамічної вази — дарунок 68-го Відділу в Сиракюзах. Зголошення приймають голови і членки відділів на місцях до 14-го жовтня. Чистий дохід призначений на медичну допомогу дітям Чорнобиля.

ДЖ. БУШ ВИСТУПИВ В ООН

Ню Йорк. — Виступаючи в понеділок рано, 1-го жовтня, на сесії Генеральної асамблеї ООН, президент Джордж Буш, осудивши дії Саддама Гуссейна, заявив, що американський Уряд має намір продовжити пошуки мирних, дипломатичних шляхів для вирішення близькосхідньої кризи.

Особливу увагу у виступі Дж. Буша привернули слова, що зв'язують іракську окупацію Кувайту з присутністю ізраїльтян на контрольованих територіях. Якщо раніше Білий Дім категорично відмовлявся розглядати ці справи в єдиному контексті, то останній виступ Буша дає широку інтерпретацію. Президент, зокрема, сказав, що після того, як Ірак без всяких попередніх умов виведе війська з Кувайту, а територіяльні претенсії сторін будуть вирішені, після того як держави в реґіоні Перської затоки створять систему колективної безпеки, „держави і народи близькосхіднього реґіону зможуть приступити до вирішення арабсько-ізраїльського конфлікту".

„Покищо, — продовжував Буш, — головним завданням світової громадськости залишається рішучість доказати, що вона не має наміру терпіти, або, тим більше, підтримувати агресію... Неспровоковані дії Гуссейна відкидають нас до темних часів середньовіччя. Ірак тероризує населення Кувайту і оголосив громадян інших держав закладниками".

Перефразовуючи слова з недавнього виступу совєтського міністра закордонних справ Едуарда Шеварднадзе, Президент заявив, що Ірак і його керівники повинні понести відповідальність за вчинені злочини, насилля над громадянами і знищення. Буш високо оцінив становище, зайняте Совєтським Союзом у справі про встановлення економічної бльокади Іраку, додавши, що хід подій дає змогу прийти до висновку, що держави-надпотуги залишили позаду чотири десятиліття конфронтації.

За словами Буша, Об'єднані Нації стають тепер центром міжнародної безпеки. Президент далі натякнув, що З'єднані Стейти і Совєтський Союз можуть виступити єдиним фронтом, добиваючись схвалення Радою Безпеки військових дій проти Іраку в тому випадку, якщо Гуссейн відмовиться вивести свої війська з Кувайту.

Промова Буша була порізному сприйнята головами совєтської та іракської делеґацій в ООН. Відповідаючи на запитання журналістів, Едуард Шеварднадзе схвально відгукнувся на виступ Буша, підкресливши, що Президент приділив особливу увагу ролі ООН у світових процесах. Амбасадор Іраку в ООН Абдул Амір аль Анбарі назвав дії ЗСА протизаконними, не зважаючи на те, що вони здійснюються за згодою Ради Безпеки.

Генеральна асамблея ООН розглядає проблему дітей

Ню Йорк. — У суботу і неділю в рамках сесії Генеральної асамблеї ООН, що проходить тут, відбулися засідання, названі „Всесвітньою зустріччю на вищому рівні, присвячені проблемам дітей". Це найбільш представницька з усіх зустрічей голів держав і урядів, які коли-небудь відбувалися: понад 70 президентів, прем'єр-міністрів і королів зустрілися в ООН для вироблення нової міжнародної програми, яка повинна „поліпшити майбутнє кожної дитини плянети".

Керівники держав підписали підсумкову декларацію, яка передбачає заходи щодо боротьби з хворобами, наркоманією, злиднями, голодом і неграмотністю серед дітей. Як підкреслюється в декларації, діти заслуговують того, щоб їх потреби були враховані і задоволені світовою громадськістю в першу чергу.

Нині в світі щодня від хвороб і голоду вмирають десятки тисяч дітей. Згідно зі статистичними даними, підготовленими до нюйоркського засідання, кожний день 1,400 дітей вмирають від коклюшу, 4,000 — від кору, 2,000 — від правця, 2,800 від малярії, 11,000 від діярії і 6,000 — в результаті запалення легенів.

Президент Всесвітнього банку Барбер Конабл заявив, що банк має намір збільшити щорічну фінансову допомогу дітям плянети на півбільйона долярів. Ця допомога, як вказується, дасть можливість врятувати життя понад мільйона дітей.

Головною метою „Всесвітньої зустрічі" є врятування життя майже 100 мільйонів дітей, які можуть померти протягом десятиліття від хвороб і голоду.

Прийнята деклярація включає такі основні завдання, що стоять перед урядами держав у цьому десятилітті: зниження смертности серед дітей віком до п'яти років на одну третю, зменшення наполовину смертности при вагітності і пологах, збільшення вдвічі видатків на дитяче харчування, забезпечення дітей безпечною для здоров'я питною водою, ліквідація неписьменности і отримання початкової освіти не менш як 80 відсотками дітей плянети і т.п.

Президент Джордж Буш покищо не поставив свого підпису під підсумковим документом. Становище, яке зайняла американська Адміністрація, пояснив представник Білого Дому Марлин Фицвотер, який сказав: „Ми погоджуємося з духом деклярації. Однак ми покищо не завершили аналізи цієї угоди і не знаємо, наскільки вона може бути погоджена з нашою адміністративною системою".

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ МІХАЇЛ ҐОРБАЧОВ зробив ще одне важливе потягнення щоби унормалізувати взаємовідносини між Ізраїлем і СССР, схваливши дозвіл на прямі повітряні лети між обидвома країнами. Йоші Аґімір, речник прем'єр-міністра Іцака Шаміра, заявив, що існує можливість таких прямих полетів вже в наступному місяці. Він також сказав, що совєти не подали точніших інформацій про конкретні приготування, які можуть значно підвищити число жидів-іміґрантів з СССР до Ізраїля. Вже тепер Ізраїль має клопоти з приміщеннями для 100,000 тих, які прибули тільки в останньому році. Досі вони приїздили через пересідки в різних містах Европи та дуже часто кількість місць на літаках була обмежена. Підрахунки вказують на можливість зросту іміґрантів до 1992 року на 1 міл. осіб.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ, відповідальні за довкілля, подали до відома, що вибух в Казахстані на виробництві нуклеарного палива минулого місяця міг заразити радіяцією коло 120,000 осіб. Рішат Адамов, голова комітету відповідального за охорону довкілля східнього Казастану заявив, що 60,000 осіб демонструвало минулого четверга у місті Усть-Каменогорськ, вимагаючи закриття цілого виробничого комбінату. У телефонічному інтерв'ю Р. Адамов сказав, що вибух стався 12-го вересня, виділюючи в атмосферу отруйний газ оксид берилію. Медичні експерти у Москві твердять, що особи наражені на затроєння цим газом можуть мати різного роду проблеми, пов'язані з легенями, як труднощі віддиху кашель, плювання кров'ю, подразнення очної оболонки та різного роду шкірні подразнення. Ці ж самі знавці твердять, що в критичних випадках це може бути смертельним, одначе в інших випадках цих всіх симптомів можна позбутися впродовж шести місяців. Президент Казахстану Нурсултан А. Назарбаєв звернувся до уряду СССР, щоби виділити відшкодування для людей цієї округи.

У НЕДІЛЮ, 30-ГО ВЕРЕСНЯ, Совєтський Союз відновив дипломатичні стосунки з Південною Кореєю, що було кульмінаційною точкою цілого ряду окремих кроків, що їх розпочато минулого червня, коли президент Південної Кореї Рог Тай Ву зустрівся з президентом Міхаїлом Ґорбачовим у Сан Франсіско. Про договір в цій справі проголосили міністри закордонних справ Едуард Шеварднадзе і Чой Го Юнг.

ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ звітів розвідки про пожвавлення активности серед підозрілих у тероризмі угрупувань із прямими зв'язками в Іраку, Державний департамент ЗСА видав пересторогу американським туристам в Европі, та на Близькому Сході. Офіційні чинники Адміністрації президента Джорджа Буша перестерігають американських громадян, які подорожують поза кордонами ЗСА, щоби якнайменше часу переводили в американських амбасадах і їхніх забудованнях, бо ці місця можуть якраз бути прицілами терористичних нападів.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ДАНИМИ Бюра перепису населення, середній дохід американської родини в минулому році зріс на 1,3 відсотки та досяг 28,910 дол. Середній дохід на одного американця — 14,060 дол. на рік, що є рекордом за всі останні роки. Звіт Бюра перепису населення базується на анкетуванні 58,000 американських родин, яке проводили в березні. Що стосується родин з низьким доходом, то в минулому році кількість американців, що мали дохід нижче офіційного рівня залишилася незмінною від 1988 року, тобто 12,8 відсотків — 31,5 міл. осіб.

В НАРОДІ КАЖУТЬ: „Не в грошах — щастя..." Цю народну мудрість підтверджено, коли новоспечений мільйонер 37-літній кухар каварні в Бостоні Вілліям Керрі, який виграв Массачусетську льотерію в сумі 3,6 міл. дол., помер від серцевої атаки. Минулого тижня він поклав до банку перший з 20-ти щорічних чеків на суму 180,722 дол. та взяв тиждень відпустки, щоб відсвяткувати радісну подію. Не дивлячись на те, що він не повинен був більше піклуватися про щоденний хліб, В. Керрі повернувся до своєї праці та наступного дня помер, залишивши двох маленьких діточок та дружину.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Зріст чи занепад авторитету ООН

25-го вересня ц.р. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй уже четвертий раз нараджувалася над наїздом Іраку на Кувайт. Вперше натаврувала цей акт аґресії і проголосила проти Іраку економічні санкції. Опісля натаврувала заборону виїзду всіх чужинців, фактично ув'язнених Іраком, та перетворивши їх у живий щит проти можливих налетів американських бомбардувальників, чи ракет. Окремою резолюцією затвердила бльокаду Іраку, яку Америка повела на суші і морі. На тому останньому надзвичайному засіданні поширила бльокаду і на повітряний простір, дозволивши перевіз харчів і ліків з розподілом під міжнародним контролем. Президент Іраку Саддам Гуссейн всі ці резолюції злегковажив. Він назвав був Організацію Об'єднаних Націй „прислужником" Америки і — промовчавши 14 інших членів Ради Безпеки назвав був „аґресором" Америку. Це рідкий випадок в історії ООН, що Рада Безпеки прийняла всі ті чотири резолюції голосами всіх п'яти постійних своїх членів із одним голосом „проти", або Куби або Ємену. Виринає запит: чи ця безсильність ООН, яка притаманна цій ніби надрядній найвищій міжнародній організації, компромітує її, чи може підсилює її авторитет.

Як не дивно — легковажне становище Саддама Гуссейна менше компромітує Організацію Об'єднаних Націй, аніж це було за президента Джиммі Картера, коли іранські „студенти" — насправді поліція — ув'язнили як „закладників" 52-ох членів американської амбасади у Теграні. Тодішній диктатор Ірану з теократичною системою, аятолла Хомейні, ненавидів Америку за признання шахові Реза Паглеві політичного азилю, назвав Америку „царством сатани" ув'язнив дипломатів ЗСА, щоб зробити президентові пакість. Це була дійсно велика прикрість для закладників, для їхніх родин і для президента Картера, тим паче, що спроба визволити закладників військовою силою не вдалася.

Тепер справа інша. Наїзд на Кувайт і його окупація та анексія була наявним вступом до завоювання інших арабських країн — продуцентів — експортерів нафти. Якщо Саддамові Гуссейнові вдалось би вчинити таке — він міг би шантажувати всі країни, які імпортують нафту для свого промислу, для автомобільного руху, для палива. Узалежнення світу від безоглядного амбітного арабського диктатора було би катастрофою для всіх країн, які не мають власної нафти, як Англія, Японія, Франція, Німеччина, щоб назвати тільки кілька. І коли в такій ситуації полетів до Багдаду генеральний секретар ООН на зустріч з іракським міністром закордонних справ та і коли негайно зареаґувала Рада Безпеки ООН — то невдача цих заходів ООН не дискредитує Організації Об'єднаних Націй, тільки підкреслює ароґанцію цього арабського Ґітлера. Акція ООН поруч з дипломатією уряду Джорджа Буша довела до повної політичної ізоляції Саддама Гуссейна. Морального авторитету Організації Об'єднаний Націй замало, щоб закоханий у собі Саддам Гуссейн міг виректися завойованого Кувайту. Але ті акти Ради Безпеки ООН спопуляризували становище Буша і союзницьких лідерів, що „не вільно нагороджувати агресора". Не можна виключити, що ця міжнародна мобілізація в обороні згаданого принципу принесе багато людських жертв. Коли діло з таким противником, який має хемічну і бактеріологічну зброю поруч із могутніми іншими родами зброї і фанатичних вояків, які не бояться смерти, бо Коран запевняє їх, що у „святій війні" відкритими є для полеглих двері до раю — така війна страшенне небезпечна. Але найбільші жертви в обороні рішень Ради Безпеки — не дискредитують цієї установи. Навпаки: сучасна криза перекреслила жалюгідну дійсність Організації Об'єднаних Націй, коли наче традиційно СССР, один із п'яти постійних членів Ради Безпеки, перекреслював своїм вето кожну конструктивну постанову. Коли тепер одна Куба та ще й Лібія (не належить у цій каденції до Ради Безпеки) голосують у користь Іраку, то це дискредитує Фіделя Кастра і Муаммарі Кадафі, а не Організацію Об'єднаних Націй.

Наталя Осока

В. ЧОРНОВІЛ ВІДПОВІДАЄ КОРЕСПОНДЕНТАМ

В газеті „Аргументи і Факти" ч. 38 за 1990 рік надруковане інтерв'ю з Вячеславом Чорноволом, головою Львівської Обласної Ради.

Як відомо, 14-го вересня Львівська Міська Рада постановила демонтувати пам'ятник Ленінові і в той самий день демонтаж було здійснено. Зникли пам'ятники Ленінові і в багатьох інших містах Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей. Отож перше питання до В. Чорновола було таке: „Вячеславе Максимовичу, чи не здається вам, що знесення пам'ятника Леніну є не продуманий політичний хід, а емоційний крок?".

— Ні, саме політичний, — відповів В. Чорновіл і продовжив. — Усі добре розуміють, що ці пам'ятники давно перестали бути просто пам'ятниками видатної особи, а стали втіленням керівної ідеології. Тільки в нашій області споруджено понад 1,5 тисячі пам'ятників Леніну, не рахуючи бюстів і портретів. Та всі бачать, що ідеологія ця збанкрутувала, вона вивела країну зі світового проґресу, відкинула назад і довела до нинішнього злиденного життя, вона — одна з найтемніших сторінок нашої історії. Демонтаж її — це єдина кампанія, що почалася не за вказівкою, а від низів. Тут усе: і масовий вихід з партії, і ліквідація партійних комітетів на підприємствах, і заклики прибрати пам'ятники. Ми якраз намагаємось ввести цей народний рух у спокійне русло, уникнути ексцесів. Тому питання, демонтувати пам'ятник чи залишити, обов'язково вирішується на сесії місцевої Ради.

Так відповів кореспондентові В. Чорновіл, пояснивши, що діяльність Рад спрямована на те, щоб ніхто не зруйнував пам'ятник самовільно, бо за першим таким кроком, може з'явитися і другий, можуть ще щось зруйнувати чи підпалити.

На сторінках офіційної совєтської преси не раз з'являються публікації, в яких демонтування пам'ятників Ленінові називають варварськими діями тощо. У зв'язку з цим В. Чорновіл звернув увагу на те, що спеціяльна комісія у Львові ще й раніше мала відомості, ніби на підніжжя пам'ятника Ленінові використали при його спорудженні могильні плити з польського, жидівського та українського цвинтарів, що й підтвердилося 14-го вересня, коли пам'ятник був демонтований. В основі пам'ятника знайдено плити з різних могил, на плитах збережені написи українською, жидівською, польською мовами. „То хто ж варвар?" — запитує Чорновіл.

Кореспондент: — Чи зформувалась нині на Львівщині якась опозиція до вашої влади?

В. Чорновіл: — На жаль, ні. Ми вважаємось демократами, але не святими, можемо й помилятися. Тому опозиція нам дуже потрібна. Та я не чекаю її з боку Комуністичної партії, така спроба була на самому початку праці нової Ради. Зусиллями обкому зібралася група — приблизно 20 відсотків складу, але проіснувала зовсім недовго. Сьогодні ж, якщо й виникають „бльоки" незгодних з приводу того чи іншого питання, то це опозиція зліва, яка вимагає прийняття більш радикальних рішень.

На запитання, чи співпрацюють Ради з КПУ В. Чорновіл пояснив, що ніякої співпраці фактично немає, тільки й того, що містяться в одному будинку. Обласний комітет Компартії довго не хотів звільнити один поверх для інших партій, зробив це тільки після рішення суду, але звільняючи комуністи забрали з собою старовинні ручки від дверей, люстри та інше, хоч усе це було тут з часів австрійського воєводи, оскільки це його колишня резиденція. Грабіжницькі тенденції комуністів проявляються на кожному кроці, в узурпації поліграфічної бази і багатьох інших важливих об'єктів. А кореспондент партійної газети „Правда" дозволяє собі друкувати в газеті різні фальсифікації та наклепи.

Найскладнішою проблемою В. Чорновіл вважає економічну кризу, яку важко зупинити. Голодні люди стають дратівливими, тому й не можуть тверезо мислити, каже Чорновіл. Отже, найголовнішим завданням він вважає — забезпечення громадян мінімумом продуктів харчування. А якщо пощастить підняти цей прожиточний мінімум хоч трошки, то люди вже повірять і новим Радам і своїм силам. Досягнути ж цього можна тільки за допомогою швидкого переходу на ринкову економіку.

Майбутню Україну Чорновіл бачить як сильну суверенну державу, водночас він не заперечує, щоб Україна була федеративною державою, тобто, якщо такі економічні зони як Донбас, Крим та інші матимуть більш широкі права самоуправління.

На запитання, чи хоче він, щоб Україна була у складі СССР, Чорновіл відповів:

— У складі інших суверенних держав Европи та Азії. Ми переходимо до ринку, а він не має кордонів, до яких ми звикли, — з колючим дротом і пильним прикордонником. Існують зв'язки економічно вигідні, а зручні з причин подібної ідеології — відмирають. Чому я повинен (і кому?) везти товар на Кубу, якщо мені вигідніше продати його в Туреччину чи Литву? Одним словом, ми хочемо

(Закінчення на стор. 4)

Микола Мушинка

УКРАЇНІСТИКА ПОЧИНАЄ БУТИ НАУКОЮ

II.

Від 3-го до 6-го вересня у мальовничому туристичному осередку українських Карпат — Славську біля м. Сколе на місцях, де в травні 1915 року гартувалися загони січових стрільців, відбулася дальша визначна наукова конференція, названа „Проблеми дослідження історії України", що її влаштувало Наукове товариство ім. Шевченка у Львові. Це була неформальна зустріч з круглим столом понад шістдесятьох визначних істориків України та діяспори. Україну на ній представляли львів'яни: Ярослав Грицак, Ярослав Дашкевич, Ярослав Ісаєвич, Олег Купчинський, Юрій Сливка, Володимир Чорній; кияни: Богдан Бутич, Олексій Путро, Павло Сохань, Валерія Нічик, Федір Шевченко; дніпропетровці: Юрій Міцик, Микола Ковальський, Ганна Швидько та понад двадцять дальших істориків з інститутів та університетів України. З діяспори на зустріч за круглим столом прибули професори із ЗСА Омелян Пріцак, Григорій Грабович, Віктор Остапчук, Василь Маркусь, Ярослав Падох, Марта Богачевська-Хом'як, Любомир Винар та Дмитро Штогрин. Канадські історики на конференції були представлені професорами Олексієм Бараном, Богданом Боцюрковим та Орестом Субтельним. Були тут і Аркадій Жуковський із Франції, Степан, Козак Євген Міснло та Станіслав Стемп'єнь з Польщі, Андреас Кепплер з Німеччини, Ярослав Шапов з Москви та кілька інших істориків.

Усі вони зійшлися на погляді, що офіційна історія України трактована в Совєтському Союзі від 30-их років до сучасности, не була наукою, а політичним рупором Комуністичної партії. Уся вона побудована не на об'єктивних документах, а на фальсифікованих ідеологічних догмах, спрямованих, на вимазання із пам'яті українського народу національного минулого. Об'єктивна історія плекалася лише у самвидаві та на еміґрації.

Головним питанням славської зустрічі істориків України було питання відродження української історії на основі наукових критеріїв. Багато говорилося про створення нових підручників, наукових монографій, про перевидання на Україні історичних праць Григорія Конського, Михайла Грушевського, Дмитра Дорошенка, Дмитра Яворницького та праць сучасних істориків України, що живуть на еміґрації.

І тут, і в Києві ніхто не обмежував і не цензурував. Кожен говорив вільно і відверто, хоч, зрозуміло, не кожен з кожним погоджувався. Навколо окремих проблем виникали бурхливі дискусії. Усіх сім засідань круглого стола задокументовано на магнітній стрічці. Хотілось, би, щоб і ці виступи істориків України і діяспори появилися друком.

Мене найбільше зацікавила доповідь львівського історика Михайла Рошка про археологічно-архітектурне дослідження фортеції Тускань в селі Улуч з IX-XIV ст. Михайлу Рошкові вдалося те, чого досі не вдалося жодному історикові Европи: на підставі археологічних досліджень випрацювати проєкт точної реставрації дерев'яної споруди періоду Київської Русі. Учасники конференції мали змогу прямо на місці археологічних досліджень переконатися у достовірності висновків Михайла Рошка.

Підсумовуючи моє двотижневе перебування на Україні, я можу сказати, що там зараз великі діла творяться, головним чином, у сфері політики. Наука, перш за все гуманітарні науки, покищо відстає від загального процесу перебудови, бо не так легко подолати стереотипові структури, будовані продовж семидесяти років. Та київський конґрес Міжнародної асоціяції україністів, як і славська зустріч істориків за круглим столом, дали наочний доказ того, що і в цій сфері щось рухається вперед.

В президенти МАУ було запропоновано трьох кандидатів: дотеперішнього президента директора Інституту мовознавства АН УССР академіка Валерія Русанівського, проф. Омеляна Пріцака та проф. Григорія Грабовича — директора Українського наукового інституту Гарвардського університету. Четвертий кандидат Іван Дзюба відкликав свою кандидатуру на цю почесну посаду. Врешті-решт президентом МАУ таємним голосуванням обрано проф. Григорія Грабовича, а віцепрезидентом працівника Інституту літератури АН УССР в Києві Миколу Жулинського.

У сучасності Міжнародна асоціяція україністів об'єднує науковців тринадцяти країн світу. Наступний її конґрес відбудеться в ЗСА через три роки.

Цілий хід роботи конґресу широко освітлювався засобами масової інформації, причому ніхто нікого не обмежував і не цензурував. Кожен вчений міг на повний голос висловити свої думки і погляди. Шкода лише, що програма з'їзду була така насичена, що прослухати хоча би найважливіші доповіді, зачитані у десятьох секціях, було фізично неможливо. Організатори обіцяють видати матеріяли конґресу, включно доповідей і важливих дискусійних внесків, окремим збірником, чи навіть серією збірників. Це буде вагомий внесок в україністику, як справжню науку.

• • •

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО III КОНҐРЕС СФУЛТ В УКРАЇНІ

В „Свободі" з 14-го вересня ц.р., головна управа Світової Федерації Українських Лікарських Товариств в особах д-ра Ахіля Хрептовського (президент), д-ра Мирослава Коленського (діловий віцепрезидент) та д-ра Петра Моцюка (генеральний секретар) склала свою щиру подяку Централі Українських Кооператив Америка та Марійці Гельбіґ — Бюро подорожей „Сковп" за їхній княжий дар, який спричинився до успішного переведення Третього Конґресу СФУЛТ в Україні в серпні ц.р.

Все це правда, хоч при цій нагоді треба сказати, що не в меншій мірі щира подяка належить також другій нашій туристичній аґенції „Браво Інтернешенел", головою якої є Марта Федорів.

Це завдяки цьому бюрові подорожей 152 лікарів та їхніх дружин та приятелів змогли побувати на історичному з'їзді українських лікарів в Україні майже з цілого світу. В значній мірі під час подорожі та перебування в Україні допомагали М. Федорів Арета Захарій (Клівленд), Світлана Медвідська (Торонто), Іванка Паска (Монтреаль) та Христина Таран (Чикаґо). Всім їм належить щира й сердечна подяка за їх старання зробити таку велику подорож щасливою і приємною.

Д-р Юліян Мовчан
Клівленд, Огайо

ЩОБ НЕ ПРИТРАПИЛОСЯ ВТРЕТЄ...

З приємністю треба привітати факт, що громадська діячка на терені Пласту й Союзу Українок Америки Ірина Куровицька очолила Комітет Крайової Ради Жінок Америки для відзначення Жінки Сумління, яке проходить цього року під гаслом поборювання неграмотности.

Одначе треба пам'ятати, що почесною головою цього Комітету є Барбара Буш, чоловік якої не скористався з послуг українського комітету на вибір президента ЗСА, а одною з заступниць почесної голови є Матильда Квомо, дружина губернатора стейту Ню Йорк, який уже другий рік за чергою відмовився підписати проклямацію незалежности України, щоб „не образити СССР".

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н.Й.

НЕ ТОЙ М. Б.

Дзвонить до мене учора приятель і питає; „Відколи ти став провідником месіяністичного містицизму?" Не почуваючись до такого гріху, (а закидається мені їх чимало за мої писання у пресі), я не міг уторопати в чому справа. Аж приятель вказав мені на статтейку п.з. „Нова ініціятива у справі українського патріярхату", у „Свободі" з 29-го серпня підписану ініціялами М. Б. Там промощується патріярші ідеї, переповідаючи лист Мирослава Мариновича, який був надрукований у львівській газеті „За Вільну Україну".

Насправді того ж дня дістав і я „Свободу" і зрозумів, чому мій приятель був такий заскочений ніби то моєю статтейкою. Як певно читачі „Свободи" собі пригадують, Маринович захоплюється ідеєю створення якоїсь зовсім окремої від православ'я і католицизму нашої Церкви під владою „Українського Патріярха". Того патріярха мали б настановити спільно Папа Іван Павло II, Патріярх константинопільський Дімітріос I і московський Алексій II у Софійському соборі на спільній Святій Літургії. А так суперехканонічно установлений патріярхат „став би на погляд Мариновича домінантою яка б консолідувала націю, сполучила б порізнені частини народу в єдину систему духовного кровообігу, змінила б поляризацію наших релігійно-духовних процесів, і стала б великим екуменічним імпульсом для цілого християнського світу. Та найголовніше — виелімінувавши панівну серед нас неєдність, цей наш український патріярхат став би тривким фундаментом нашої державної незалежности. Гасло, яке ми не раз чували: „через Патріярхат до незалежної держави".

Ціла концепція виглядає в моїх очах майже гумористично. Це так коли б на початку XVI сторіччя Папа римський і Патріярх Константинополя поблагословили були на путтня почин Мартина Лютера... Та серед повені ідей, груп, партій та інших релігійних і політичних починів, які наростають нині в Україні, є місце і для таких думок, як Мариновича, чи Бердника. Буяє звільнена з неволі думка, а це корисно, навіть, коли це містика. Тому, що зі змісту статтейки М.Б. у „Свободі" виразно пробивається прихильність того автора до ідеї Мариновича, мені, як авторові багатьох писань на сторінках нашого щоденника, залежить на тому, щоб через подібність ініціялів деякі читачі не приписували мені авторства у цьому випадку. Читачі „Свободи" у Чикаґо мали нагоду почути повний текст листа Мариновича на радіопрограмі парафії свв. Володимира і Ольги, то й знають хто у тому випадку М.Б.

Микола Бараболяк
Норт Риверсайд, Іл.

Григорій Щербина

ПОДІЛ—КОЛИСКА УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОСТИ

II.

Польська політична та релігійна експансія першої половини XVII сторіччя створила реальну загрозу існуванню не тільки України, українського народу, але також Росії та Білорусії. Саме тут, на Подолі, вирішувалась доля цих братніх народів. Ополячення та покатоличення різних верств населення досягли межі у кінці XVI — першої половини XVII сторіччя. Стараннями Гальшки Гулевичівни, яка пожертвувала все своє майно на Братську школу, гетьмана Петра Сагайдачного, поборника європейського маштабу, що записав в Київське братство Військо Запорізьке, а також Митрополита Петра Могили, засновника академії, було покладено край домаганням шляхти. Братський монастир, Києво-Могилянська академія (потім Київська духовна академія) — пам'ятки справді світового значення. Тут кувалася історія, культура України, Росії, Білорусії, Молдови, Валахії, Південних слов'ян зусиллями таких діячів культури, науки, державних діячів як П. Сагайдачний, І. Самойлович, С. Палій, І. Мазепа, Ф. Прокопович, Д. Туптало, С. Полоцький, О. Безбородько, Г. Конинський, Г. Левицький, Л. Тарасевич, М. Березовський, А. Ведель, С. Гулак-Артемовський, О. Кошиць, І. Нечуй-Левицький, М. Бантиш-Каменський, М. Берлинський, В. Капніст, Г. Сковорода, М. Ломоносов та багато інших. XIX-XX сторіччя пов'язані з такими іменами як М. Гоголь, Т. Шевченко, О. Пушкін, О. Бальзак, Ф. Ліст, декабристи, О. Куприн, М. Булгаков.

Дух, образ цих великих людей, великих подій витає над Подолом. Справжньою оздобою цієї головної цінности древнього району є історична забудова. Створювалась вона на протязі століть: у XII сторіччі — церква Богородиці Пирогощі, у XVII-XIX сторіччях Братський, Флорівський, Грецький монастирі, комплекс Контрактової площі, церкви Андріївська, Миколи Притиського, Іллінська, Миколи Набережного, Покровська, Воздвиженська тощо, будинки Стрельбицького, Балабухи, Деглярова та ін., рядкова житлова забудова початку XIX сторіччя. Ці пам'ятки створювались за проєктами видатних архітекторів І. Григоровича-Барського, В. Расстрелі, Й. Старцева, Й. Шеделя, А. Меленського, В. Гесте, Л. Руска та ін. На жаль, в первісному вигляді ансамбль Подолу зберігся вибірково. Майже незмінним до нашого часу дійшов відрізок колись головної вулиці району Покровської з забудовою кінця XVIII, початку XIX сторіччя на плянуванні древньо-руського періоду. В забудові більшості кварталів і вулиць переважають будівлі XIX початку XX сторіччя. Але й вони мають велику цінність своєю містобудівною співмаштабністю з більш древньою забудовою, етнографічною спорідненістю з нею. Цікаві двори Подолу, Гончарів-Кожум'як. Особливо цікавими є будинки XVII-XVIII сторіч гетьмана Мазепи, войта Рибальського, шевського цеху. Будинок Мазепи зберіг свою первісну тридільну склепінчасту структуру з унікальними підвалами, в яких можливо була т.з. „холодне", з ліпною оздобою склепінь першого поверху та фасад.

Перелік існуючих цінностей вражаючий. Та, на жаль, вражаючі і рани, нанесені святині українського народу. Тому Поділ зараз не сприймається як цілісний ансамбль. У 1920-40 роки знесено Успенську (Богородиці Пирогощі), Богоявленську, Рождественську, Миколи Доброго, Катериненську, Борисо-Глібську та інші церкви. Знесено вже в 1970-80 роки дуже цінну забудову ряду кварталів Подолу — майже всю забудову урочищ Гончарі-Кожум'яки, похилено, а то і знищені чудові подільські двори. Це відбилося на побуті сучасних подолян. Він спростився, уніфікувався, втратив значну частину свого кольориту. Треба підкреслити, що цей побут складався на протязі багатьох століть. Магдебурзьке право, надане місту у 1494-1497 роках закріпило ремісничо-торгову орієнтацію Києво-Подолу створенням десятків ремісничих цехів. Цей основний устрій проіснував тут найдовше в Европі — майже до середини XIX сторіччя. Він мав повний набір обов'язкових атрибутів: цехові двори, площа Ринок (тепер Контракова) за ратушею (маґістратом), фонтаном, гостинним двором, торговими рядами. Існувала кінна міліція „Золота хоругва", був свій святий-покровитель, цехові знамена, свята та інше.

Щоб відновити цю красу і славу, спіллне наше надбання, необхідні загальні зусилля всієї України, всіх українців. Треба не тільки реґенерувати середовище — оболонку історичних процесів, але, по-можливості відновити і самі процеси: діяльність Академії і місцевого самоврядування (маґістрату), традиційні ремесла, свята, іншу атрибутику.

Велике значення для туристського, культурного освоєння Подолу повинні мати так звані національні подвір'я з представництвом тих країн, які історично були пов'язані з Україною, будівництво комфортабельних готелів, ресторанів, маґазинів.

На реставраційній, науковій основі необхідно відновити втрачені важливі елементи середовища, в яких ці процеси проходили: втрачену частину забудови монастирів, а також церков, житлову традиційну забудову (в першу чергу урочищ Гончарі-Кожум'яки), відновити традиційні малі архітектурні форми (ліхтарі, ворота, огорожі тощо), встановити пам'ятники, меморіяльні дошки, відкрити музеї, музейні кімнати, видатним людям і подіям (Сагайдачному, Мазепі, Могилі, Гулевичівні та ін.), музеї цехів та ремесел, музеїфікувати цінні археологічні об'єкти.

Треба відкрити спеціяльні рахунки на реставрацію та відновлення конкретних об'єктів. На відновлення церкви Богородиці Пирогощі таким чином вже зібрано близько 100,000 карбованців пожертвувань.

Заповідник „Древній Київ", комісія Товариства охорони пам'яток повинні координувати дії реалізації ідеї відродження Подолу, а створена нещодавно асоціяція „Поділ" — реалізувати цю ідею.

Слід створити при асоціяції комплексну спеціялізовану організацію, яка могла б на високому рівні вести наукові, проєктні, реставраційно-будівельні роботи, що

(Закінчення на стор. 4)

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

СТЕЙТОВИЙ СЕКРЕТАР Джеймс Бейкер зустрівся в суботу, 29-го вересня, з міністром зарубіжних справ В'єтнаму Нгуеном Ко Тачем. На зустрічі були обговорені шляхи мирного урегулювання в Камбоджі та долю двох з половиною тисяч американських вояків, які пропали без вісти під час В'єтнамської війни. Це була перша зустріч на рівні міністрів ЗСА та В'єтнаму після паризької зустрічі 1973 року, коли був підписаний мирний договір між двома країнами, що поклав кінець кровавій та затяжній війні. Від того часу американсько-в'єтнамські відносини були досить натягнені. Американська влада не входила в жодні контакти з В'єтнамом, за вийнятком періодичних запитів про своїх вояків, які не повернулися додому. Однак після зустрічі в Парижі з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе в липні ц.р., Джеймс Бейкер заявив, що американська влада припиняє підтримку камбоджійського повстанського руху та хоче встановити переговори з Ганоєм про можливості припинення громадянської війни.

83-ій Відділ СУА влаштовує льотерію на Український Музей

Вже не раз говорилось в українській пресі про особливі завдання та велике значення Українського Музею (УМ) в Ню Йорку. Музей здобув собі оправдане право громадянства та визнання не тільки серед української спільноти, але й неукраїнського професійного світу, що не раз відмічала англомовна преса. Від довшого часу існує потреба відповідного до музейних потреб приміщення, щоб зберігати вже немалі унікальні музейні скарби. Управа УМ робила і робить дальше наполегливі заходи, щоби роздобути фінансові засоби для придбання потрібного приміщення. Але щоб цей плян міг бути здійснений, то тут повинна включитись ціла українська громада в Америці.

Гості в редакції „Свободи" (сидять, зліва): Марійка Штогрин, Стефанія Косович, Олімпія Роговська; (стоять, зліва): Дарія Байко і Варка Бачинська.

Взявши до уваги цю важливу ціль збільшити фінансові засоби Українського Музею, Управа 83-го Відділу СУА в Ню Йорку рішила влаштувати льотерію. Для цього покликано окремий комітет у складі: Варка Бачинська — голова, Марія Штогрин, Олімпія Роговська і Стефа Косович. Згадані члени комітету у тісній співпраці з Українським Музеєм, а зокрема з Дарією Байко, вислала понад 5,000 листів з залученою книжечкою льосів (десять льосів по 2 дол.).

Для цієї одноразової акції 83-ій Відділ СУА придбав фонди і речі на виграш: На довільну подорож пожертвувала агенція „Ковбаснюк" — 1,000 дол., Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч" — 500 дол., Борис Галаган уфундував футряний жакет, Любомир Кузьма подарував олійну картину „Осіннє листя" і Віра Васічко дала акварелю „Краєвид".

Льосування на виграші відбудеться у першій половині грудня в Українському Народному Домі під час різдвяної зустрічі Українського Музею з громадянством. Це особлива і добра нагода для широкої української громади спробувати щастя щось виграти, а з другої сторони підтримати корисну ініціятиву 83-го Відділу для великої і доброї цілі Українського Музею в Америці.

З метою популяризації льотерії ініціяторки відвідали недавно редакцію „Свободи" і поінформували її членів про їхню працю в користь Українського Музею.

Н. Н.

ОПИТИ СУСПІЛЬНОЇ думки про посадника Ню Йорку Дейвида Дінкінса, проведені Інститутом ім. Ґеллупа минулого тижня, виявили, що лише 38 відсотків нюйоркців задоволені діяльністю посадника, 43 відсотки мешканців міста — розчаровані його працею. Ці дані вказують на різку відмінність від попереднього опиту, проведеного в липні. Єдина група, яка все ще підтримує Д. Дінкінса — це негри, що становлять 79 відсотків його прихильників. Еспаномовні нюйокрці майже порівну розділяють свою опінію про посадника, а 59 відсотків білих засуджує та звинувачує Д. Дінкінса у зростанні злочинности. Сам Дінкінс вважає, що засоби масової інформації, „біла преса" спеціяльно розгортають кампанію проти нього тільки тому, що він чорний. Кілька днів тому він заявив, що сьогоднішній стан злочинности в місті ні чим не відрізняється від того, який був при попередніх посадниках Ню Йорку.

АМЕРИКАНСЬКИМ АСТРОНОМАМ вдалося отримати з автоматичної космічної станції „Маґеллан" унікальні знімки Венери, які свідчать про те, що на цій плянеті проходять активні вулканічні процеси. Гориста поверхня Венери різко відрізняється від поверхні інших плянет Сонячної системи. Вчені вважають, що нерівна гориста поверхня Венери нагадує земну. На фотографіях видні ознаки атмосферичної ерозії. Не дивлячись на те, що температура на поверхні Венери досягає 800 ступенів Фарангейта, наявність хмар свідчить про існування води в атмосфері цієї плянети. Після того, як припиняться вулканічні процеси та її поверхня охолоне, на Венері цілком можливе зародження найпростіших форм життя. Автоматична космічна станція „Маґеллан" вийшла на орбіту Венери 10-го серпня та протягом наступних 8-ми місяців сфотографує цю плянету з усіх сторін.

Концерт солістів з України в Ню Йорку

У неділю, 9-го вересня, в Українському Народному Домі відбувся концерт солістів з України, в якому виконували сольові і спільні номери: вокалістка Надія Петренко-Матвійчук (сопрано) зі Львова, солістка філгармонії у Ялті, вокаліст Олександер Гаркавий, соліст Луцької філгармонії, і Сергій Максимів, баяніст, викладач Дрогобицького музичного училища. Програмою їхніх виступів керувала Галина Демченко з Тернополя, член Товариства Української Мови ім. Шевченка. Названі виконавці своїми безпретенсійними виконаннями радували слухачів. Виконавців і учасників концерту привітав від Українського Народного Дому Роман Данилюк і керування концертом передав Галині Демченко.

Програму концерту започаткували національним гимном „Ще не вмерла Україна". В дальшому змістовим підбором пісень вони зуміли запрезентувати цікаву програму. Спершу виконували свої сольові номери. Ндія Петренко-Матвійчук при акордіоновому супроводі Сергія Максимова виконала низку пісень: „Моя Україно" І. Поклада, „Верховино, світку ти наш" — народна пісня, „Два потоки з Чорногори" Кос-Анатольського, слова М. Петренка і народну пісню „Висока верба". Крім цього з клясичної музики виконала: „Аве Марія" і „Санта Лючія". Надія своїм приємним і мелодійним голосом справді любувала слухачів, які нагороджували її гарячими оплесками.

Олександер Гаркавий започаткував свій виступ драматичною піснею „Єднаймося" власної композиції, слова О. Смика, і при власному гітаровому супроводі. Це сучасна пісня присвячена трагічній події Чорнобиля. Виконавець своїм драматичним виконанням і специфічним тембром голосу віддав понурий трагізм Чорнобиля. Крім того, Олександер виконав низку інших народних пісень: „Повіяв вітер степовий", „Дивлюсь я на небо", „Ой там на горі Січ іде", „До сина", знову ж його власної композиції. О. Гаркавий гарний виконавець, має приємний, специфічного тембру, героїчний голос, а поруч з тим бездоганно комунікує з авдиторією.

Сергій Максимів на акордеоні вправно виконав „Розпрягайте хлопці коні" і „Їхав козак за Дунай".

Надія Матвійчук і Олександер Гаркавий, при акордіоновому супроводі Сергія Максимова з чуттям і приємно виконали низку дуетів, як „Ой вийду я на ту гору", „Ой зацвіла черемха", слова і музика Романа Купчинського, „Ой у лузі червона калина" й інші. Їхні виконання викликали у слухачів особливе захоплення. Слід підкреслити, що до поодиноких виступів акуратне введення подавала Галина Демченко, вона до кожного виконання подавала і підкреслювала особливе значення, що в цілому давало не тільки мелодійний, але й візуальний образ.

До речі, слід підкреслити, що дохід з концерту призначений на Фонд Допомоги дітям Чорнобиля. Голові комітету фонду Тарасові Гунчакові була присвячена народна пісня „Зеленеє жито". Виконавці добре справилися із своїми завданнями, а нечисленна публіка була їм вдячна за гарний і приємний концерт.

М.Г.

ҐЕРІ КАСПАРОВ, шаховий мистець світу, заявив, що він наступного понеділка оборонятиме в Ню Йорку своє звання світового чемпіона шахістів та робитиме це під біло-синьо-червоними кольорами російського прапора, а не під прапором Совєтського Союзу. У телефонічному інтерв'ю 27-літній Ґ. Каспаров сказав, що його рішення в цій справі прийшло з його усвідомленням, що червоний прапор СССР із комуністичними символами серпа і молота „представляє гніт та тиранію" навіть за теперішніх часів президента Міхаїла Горбачова.

ПЕРЕБУВАЮЧИ У НЮ ЙОРКУ з нагоди сесії Генеральної асамблеї ООН, президент Джордж Буш зустрівся з керівниками цілого ряду держав, серед яких були: прем'єр-міністер Японії, президент Сальвадору, прем'єр-міністер Еспанії, президент Банґлядешу, Бразилії, Венесуелі, Чехо-Словаччини. В неділю ввечері Дж. Буш дав вечерю на честь прем'єр-міністра Великобританії Марґарет Тачер. В понеділок президент ЗСА зустрівся з президентами Арґентини та Уруґваю, генеральним секретарем ООН Перезом Гавіє де Куельяром та керівниками африканських держав. Після виступу на Генеральній асамблеї ООН Дж. Буш зустрівся із совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе. Візита президента Дж. Буша та праця Генеральної асамблеї ООН вимагала підсилення заходів безпеки в Ню Йорку, які коштували мільйони долярів.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-р Романа Сас Залозецького
і бл. п. д-р Галини Скорецької

складаю по 100 дол.
на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку.

•

Рівнож замість квітів на свіжу могилу

сл. п. д-р Марії Кобринської

складаю 100 дол.
на ФОНД ПОМОЧІ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ.

Галя ЧОРНА

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-во ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ІЛЛИНОЙ — ЧИКАҐО

Ділиться сумною вісткою з Членством та всім Громадянством, що 29-го вересня 1990 р. відійшов у Вічність

св. п.

д-р дентистики
СЕМЕН КОЧІЙ

відомий дентист, церковний і громадський діяч та довголітній активний член УЛТПА Чикаґо, Ілл.

Опечаленій Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 28-го вересня 1990 р. по короткій і важкій недузі, відійшов у вічність в Чикаґо, Ілл. на 77-му році життя

бл. п.

інж МАР'ЯН ВОЛОДИМИР
САС-ПОДЛУСЬКИЙ

абсольвент політехніки в Данціґу, член корпорації „Чорноморе", ур. 17-го вересня 1913 р. в Перемишлі.

ПОХОРОН 2-го жовтня 1990 р. з церкви св. Йосифа в Чикаґо на цвинтар св. о. Миколая.

Горем прибиті:

МАРҐАРЕТА — дружина
д-р дентист МИХАЙЛО — син з дружиною
КАРЛО ГАЙНЦ І РОЗМАРІ з родинами - пасерби
д-р ЮРІЙ І ЕРІКА — брат і дружина
Родина в Америці і Польщі.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу 29-го вересня 1990 р. відійшов у Вічність в Чикаґо, Ілл. наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідо

бл. п.

д-р ОЛЕКСАНДЕР ФАРІОН

У глибокому смутку залишилися:

дружина ЯРОСЛАВА з Ганущаків
брат — ЕВГЕН ФАРІОН з дружиною ОКСАНОЮ з Чубатих
дочка — МАРТА з мужем ІГОРОМ Вислоцьким
дочка — ГАНУСЯ з мужем ЗОРЯНОМ Балухом
внуки —
РОМАН І ЛЕСИК ФОРОВИЧІ
АНДРІЙКО І ДАНКО БАЛУХИ
шваґер — СЕРГІЙ Ганущак з дружиною КЛЕЄЮ з доньками
братанки —
ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ Стасюк
ЗЕНОН з дружиною ТАМАРОЮ Петришин
братанка — ТАНЯ з мужем АНДРІЄМ Хархалісом
ближча і дальша Родина в Україні

ПОХОРОН відбувся 2-го жовтня 1990 р. зі собору свв. Володимира і Ольги на українському цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Поділ — ...

(Закінчення зі стор. 2)

гарантувало б якісне та комплексне виконання цих робіт. Але цій організації слід допомогти в оснащенні засобами малої механізації і необхідним устаткуванням.

Одним з таких конкретних об'єктів, що започаткували б велику спільну справу, повинен стати будинок Мазепи. В ньому та ще в 1-2 відновлюваних історичних будинках можливо розмістити музей української державности, гетьманів України з показом побуту XVII — початком XIX сторіч. Вдале виконання цієї важливої і цікавої роботи дало б поштовх для подальшого освоєння унікальної історичної спадщини найдревнішої частини Києва, спільної столиці всесвітнього українства.

Автор є головою Комісії реставрації історичної зони Подолу Українського Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури.

ЯК ТВЕРДИТЬ ОДИН із західніх дипломатів уряд Бурми починає послідовно турбувати закордонних дипломатів, а це проявляється у частій появі військових частин на подвір'ях західніх амбасад та в облавах бурмійських робітників, які там працюють. Тому 10 днів частини озброєного війська увійшли на подвір'я західньонімецької амбасади, а перед тим відбулися такі військові відвідини до амбасад ЗСА та Англії. Державний департамент підтвердив, що військовий уряд Маянмар, колишньої Бурми, притримав і переслухував чотирьох бурмійських працівників американської амбасади, випитуючи їх про спосіб праці та урядників.

Доповідь д-ра В. Мялковського про конґрес СФУЛТ

В середу, 5-го вересня, в Українському Вільному Університеті відбулася цікава доповідь, ілюстрована прозірками, д-ра Володимира Мялковського про його враження з Києва і Львова як учасника III Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ), що відбувався 3—10-го серпня у Києві, а потім продовжувався від 11—17-го серпня у Львові.

Доповідача представив чисельній авдиторії, в тому числі і пластової молоді, проф. Зиновій Соколюк, декан, стверджуючи, що діяльність д-ра Мялковського, як відомого лікаря і суспільного діяча, в цьому році дещо поширилася на схід, в зв'язку з підготовою наукового конґресу, про який він радо поділиться з присутніми своїми враженнями і спостереженнями.

Привітавши присутніх, д-р В. Мялковський ствердив, що у своїй розповіді про III науковий конґрес СФУЛТ він старатиметься представити об'єктивно сам перебіг конґресу у Києві і у Львові, але його враження можуть бути в дечому суб'єктивними, як людини, що юнаком виростала в Україні.

Почав він від висвітлення фільму з відкриття II конгресу СФУЛТ, що відбувався в 1988 р. у Відні, на якому він висловив пропозицію, щоб наступний конґрес відбути в Україні. Ця ідея в той час вважалася майже нездійснимою. Але під впливом великих змін в краю д-р Ахіль Хрептовський, голова СФУЛТ, нав'язав контакт з науковими колами лікарів у Києві і Львові, а потім і з секретарем амбасади у Вашінґтоні. Надії були малі, але відбулися зміни в Товаристві „Україна" та в Міністерстві охорони здоров'я в Києві (міністер Ю. Спіженко). Ця ідея тоді набрала прихильнішої настанови на верхах і це вплинуло, що конґрес таки відбувся в Україні, а організатори знайшли підтримку місцевих кіл.

Науковий конґрес мав великий успіх. З діяспори прибуло на конґрес понад 300 лікарів з дружинами та рідними. З Німеччини було 7 лікарів. Переважаюча більшість лікарів була з ЗСА і Канади.

Велике враження на учасників зробила багата і різноманітна програма концерту, в якій взяли участь відомі київські мистецькі колективи. На концерті виступали відомі хори: „Київські фрески" — з релігійними піснями, заслужена капеля „Думка", державна чоловіча капеля „Україна" та інші хореографічні і сольові поєднання. Доповідач показав ряд світлин з виступаючих хорових ансамблів на оперній сцені.

Несподіванкою, в сучасних умовах відносної свободи, була демонстрація колишніх репресованих в лікарнях, які домагалися „міжнародної перевірки для психічно хворих". Це наслідки давньої державної політики, але на них учасники звертали увагу, а д-р Полянська з Арґентини погодилася вишколити 2—3 лікарів у новіших лікувальних методах в психотерапії.

Особливе враження на учасників зробила поїздка у Канів, зложення вінка на могилі Кобзаря та звидження Шевченківського музею. Пам'ятним для учасників залишилося привітання хлібом і сіллю, що було зворушливе для багатьох із нас, а потім дружні привіти, розмови, пісні, чудові подніпровські краєвиди. Доповідач висвітлив ряд прозірок з відвідин Канева, згадував про безперебійний переїзд автобусів туди і назад.

Одною із популярних тур було звидження св. Софії, Печерської Лаври і Подолу. Черговою турою було звидження Могилянської Академії, Кирилівської церкви, церкви св. Покрови і ін. Приємно було бачити Галину Антонюк, секретарку Руху і дітей з околиць Чорнобиля, що побували цього літа в Мюнхені, які з родичами спеціяльно приїхали до Києва, щоб подякувати д-ру Мялковському (УМХС) і Мюнхенським родинам за гостинність.

Д-р В. Мялковський приємно згадував про вечір у проф. Пирога у Києві, до якого був запрошений з дружиною Мартою. Обговорювано ряд цікавих питань зокрема про санаторій в Трускавці, про який говорив професор у своїй доповіді на конґресі. Також і про вечір у Київській опері, де бачив оперу „Запорожець за Дунаєм" в дуже оригінальній презентації.

Четвер, 9-го серпня, був присвячений Чорнобильській катастрофі. Доповідач мав раніше доповідь на цю тему в УВУ, а тепер зупинився більш докладніше над наслідками радіяції, якими є хвороби, пов'язані зі щитовидною залозою, та хвороби крови — левкемія, головно у дітей. Згадав про засідання Ради Чорнобиля, в склад якої входять відомі науковці та працівники різних медичних ділянок, а головою є проф. Щербак. Рада керує і координує лікувально-допомоговими акціями, але відчувається брак деяких новіших препаратів та інших лікувальних середників. Рада висловила особливу подяку українцям Америки і Канади за прислану медичну допомогу, яку забрав літак „Руслан".

В четвер, 9-го серпня, відбулися загальні збори СФУЛТ, на яких переобрано д-ра А. Хрептовського президентом, та ухвалено відбути черговий конґрес за два роки, в Україні, і може по черзі — в Харкові, в Дніпропетровську, в Одесі. Все залежатиме від узгіднення з місцевим керівництвом.

По обіді учасники відвідали Байкове кладовище і зложили вінки на могилах В. Стуса, Ю. Литвина і О. Тихого. Це відомий цвинтар, на ньому спочиває багато діячів нашої культури.

Наступна половина наукового конґресу СФУЛТ відбувалася у Львові. Доповідач розповів про подорож автобусами через Рівне, Дубно до Львова, згадував про придорожні краєвиди, села, подекуди відновлені церкви, про Почаївську церкву і зустріч з архимандритом. Всюди стрічали делеґацію і лікарів з українськими прапорами.

Продовження наукового конґресу відбувалося у залях Львівського Медичного Інституту. Доповіді відбувалися паралельно у двох-трьох залях, а мовою офіційною була українська. Тут в день по приїзді учасники взяли участь у відкритті музею ім. проф. М. Панчишина.

Проблема Чорнобиля також дуже актуальна і у Львові. Нова управа передала кол. Старшинську клініку до послуг лікувальних потерпілим від опромінювання в околицях Чорнобиля. Створено тут Український медично-науковий центр проблем Чорнобиля, а раніше це був шпиталь для партійної еліти. Відчувається тут також брак модернішого виряду, що є доступне в західніх клініках подібного типу. Цій клініці потрібно допомогти медичним устаткуванням і д-р Мялковський вважає її гідною повної підтримки СФУЛТ і діяспори.

Подібно як у Києві, доповіді конґресу (55) відбувалися в дообідній порі, під час якої для родин учасників була окрема туристична програма звиджування історичних пам'яток Львова. З відоміших пам'яток члени делеґацій звиділи відомий Янівський цвинтар, де відбулася Панахида на стрілецьких могилах, Замкову гору, Музей Народної Творчости, Музей (хату) І. Франка. Були в театрі ім. М. Заньковецької — на опері „Купала", що залишило приємний спомин для учасників.

У львівському симпозіюмі д-р В. Мялковський мав доповідь на тему: „Сучасні методи роздріблення і розчинення жовчевих каменів". Цю доповідь повторив він для лікарів—спеціялістів, для яких деякі методи були новиною.

Несподіванкою була стріча зі стареньким учителем народної школи, який довідався про свого колишнього учня з преси чи телевізійних передач. Він пригадував собі багатьох кол. учнів і розповів, що сталося з ними.

У Львові відбуваються зміни. Учасники конґресу були на посвяченні меморіяльної таблиці на будинку Народного шпиталю, який є далі шпиталем ім. А. Шептицького і перейшов тепер в народні руки. Молебень і посвячення довершив Архиєпископ Володимир Стернюк. Відбуто також зустріч в одній з репрезентативних заль Львова з депутатами і творчими колами Львова і округи. Приємним враженням зі Львова є те, що всюди є намагання відновлення старих пам'яток культури, в тому числі і цвинтарів.

Закінчення наукового конгресу СФУЛТ відбулося у Львівській опері. В почесній президії, подібно як в Києві, були представники уряду, міста та місцевих лікарських товариств. По закритті учасників благословив перед виїздом Владика Володимир Стернюк. Опісля відбувся урочистий прощальний концерт з участю Львівських хорових ансамблів, піяністів і солістів з особливою багатою концертовою програмою, що залишається милим спомином і про гостинність львівян.

У Києві з нагоди конґресу відбулася виставка сучасного українського мистецтва, видано гарний ілюстрований каталог. Відбулася також зустріч з письменниками, депутатами та членами активу Руху.

На закінчення д-р А. Камінський поставив три питання: про наслідки Чорнобиля, про поширення АІДС в Україні та про конкретні можливості домовлення. Д-р Мялковський дав на них досить обширні доповіді. Він підтвердив, що наступні лікарські з'їзди плянуються щодва роки в інших містах України. Що це підготовча праця будучих років. Такі наукові з'їзди є потрібні для узгіднення термінології, виміну досвіду, а під сучасну пору вони потрібні для ознайомлення місцевих лікарів з новішими методами, що практикуються в західніх медичних колах, що є конечно потрібне для піднесення рівня знання і технічного обслуговування в лічницях в Україні.

Д-р Б. Кузь

КУК відбув...

(Закінчення зі стор. 1)

никові прем'єр-міністра Д. Мазанковському Шевченківську медалю, яка була призначена йому на XVI Конґресі українців Канади. Після вечері адв. Ігор Брода, перший заступник президента Централі КУК виголосив головну доповідь на тему „КУК у майбутньому".

У неділю, 2-го вересня, продовжувалися сесії у такому порядку: „Створення фінансової бази КУК на наступних 50 років", доповідь виголосив д-р Д. Ціпивник, про „Діяльність і фінансовий стан Української Кооперативної Ради Канади" її голова Петро Микуляк, „Аналіза і перспективи розвитку рідномовного шкільництва" виголосили представники провінційних шкільних рад, „Нова хвиля української іміґрації: чи уряд Канади закриє двері заки вони відкриються?" виголосив адв. Аланн Назаревич. Під час сесії іміґрації, прийнято резолюцію відносно іміґраційних справ, які торкаються українців.

Увечорі відбулася вечеря на якій головну доповідь п.з. „Багатокультурність і ми" виголосив адв. Василь Підручний.

У понеділок, 3-го вересня, виступили з доповідями: „Перебудова в Україні: обіцянка, надія, ілюзія" — д-р Ярослав Барвінський і д-р Володимир Гуда, які два тижні тому повернулися з України, де брали участь у конґресі українських лікарів; тему „Канадський консулят у Києві" опрацював д-р Орест Руздік, головним промовцем під час обіду був інж. Ярослав Соколик, голова Торонтонського Відділу КУК на тему: „Бути українцем сьогодні". Рівночасно виголосив коротке слово д-р Богдан Кравченко, директор Канадського Інституту Українських Студій, про свою недавню подорож в Україну і пропонував, щоб Централя КУК створила інформаційні бюра в Києві і Львові.

Після обіду відбулися звіти паралельних конференцій. Звіт в імені Крайового Центру Українських Шкільних Рад виголосив її голова Петро Манастирський; про діяльність новоствореної Української Канадської Мистецької Ради звітувала Рена Ганчук. Адв. Нестор Войчишин, нововибраний голова Комісії Сприяння Розвиткові Української Спільноти, звітував про майбутні пляни цієї комісії. Адв Іван Григорович звітував про діяльність і майбутні пляни Комісії Захисту Громадянських Прав і про інтернування українців під час Першої світової війни. Звіти були дуже вичерпні і присутні брали активну участь в дискусіях. Виринуло багато рекомендацій.

Особливо слід згадати рекомендацію учасників конференції, щоб Екзекутива Централі КУК в якнайскоршому часі зарядила зустріч з міністром іміґрації, Б. МекДуґал відносно скасування програми іміґрантів-втікачів.

Конференцію закрили Л. Шулякевич, голова Провінційної Ради КУК Альберти і адв. І. Брода. На кінець відспівано „Ще не вмерла Україна".

В. Чорновіл...

(Закінчення зі стор. 2)

бачити Україну (і Росію, і Молдову, і Татарію, й інші республіки — це вигідно всім) самостійною демократичною державою, відкритою як на Захід, так і на Схід.

Так закінчив своє інтерв'ю В. Чорновіл кореспондентові газети „Аргументи і Факти".

Згідно з повідомленням Українського Незалежного Інформаційного Аґенства „Республіка" (ІНІАР), в понеділок, 24-го вересня Чорновіл також виступив у львівському телебаченні й, відповідаючи на запитання телеглядачів, охарактеризував недавню статтю О. Солженіцина як шовіністичну. Згадавши заслуги письменника, який ще зовсім недавно позитивно відгукувався на національні проблеми українців, В. Чорновіл підкреслив, що за умов розвалу імперії навіть у великих російських письменників проглядає шовіністична підкладка.

Як повідомив зі Львова Володимир Яворський, статтю Солженіцина засудила також сесія Львівської обласної Ради 24-го вересня цього року. Сесія також прийняла два важливі документи: ухвалу про житло та ухвалу про землю.